

GLOBAL TRENDLER 2040

ANAHTAR TEMALAR

Geçtiğimiz yıl boyunca, COVID-19 pandemisi dünyaya kırılğanlığını hatırlatmış ve yüksek düzeydeki karşılıklı bağımlılığın içerdiği riskleri gözler önüne sermiştir. Önümüzdeki yıllar ve on yıllarda, dünya hastalıktan iklim değişikliğine, yeni teknolojilerden ve finansal krizlerden kaynaklanan kesintilere kadar daha yoğun ve zincirleme küresel zorluklarla karşı karşıya kalacaktır. Bu zorluklar, toplulukların, devletlerin ve uluslararası sistemin dayanıklılığını ve uyum yeteneğini defalarca test edecek, sıklıkla mevcut sistemlerin ve modellerin kapasitesini aşacaktır. Mevcut ve gelecekteki zorluklar ile kurumların ve sistemlerin bunlara yanıt verebilme yetenekleri arasındaki bu yaklaşan dengesizlik, büyüyerek her düzeyde daha büyük çatışmalara yol açma olasılığı taşımaktadır.

Bu daha çekişmeli dünyada, insanlar güvenlik arayışında, yerleşik ve yeni öne çıkan kimliklere dayalı, benzer görüşlere sahip gruplarla birlikte hareket ettikçe topluluklar giderek daha fazla bölünmektedir; her türden ve her bölgeden devletler, daha fazla bağlantılı, daha kentsel ve daha güçlenmiş nüfusların ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamakta zorlanmaktadır; ve uluslararası sistem daha rekabetçi hale gelmektedir — kısmen yükselen Çin'den gelen meydan okumalarla şekillenen bu sistem, devletler ve devlet dışı aktörler yeni güç kaynaklarını kullanırken ve son birkaç on yılda bir miktar istikrar sağlamış olan uzun süredir devam eden normları ve kurumları aşındırırken daha fazla çatışma riski altındadır. Ancak bu dinamikler kalıcı değildir ve 2040 dünyası için, bu dinamiklerin nasıl etkileşime girdiğine ve insan tercihleri doğrultusunda, demokratik bir canlanmadan paylaşılan bir trajedi ile tetiklenen küresel iş birliği dönüşümüne kadar çeşitli olası senaryolar öngörüyoruz.

Bu raporda beş tema öne çıkmakta ve genel tezi desteklemektedir.

1. KÜRESEL ZORLUKLAR

İlk olarak, iklim değişikliği, hastalıklar, finansal krizler ve teknolojik kesintiler gibi paylaşılan küresel zorluklar, neredeyse her bölgede ve ülkede daha sık ve yoğun bir şekilde ortaya çıkma olasılığı taşımaktadır. Bu zorluklar—genellikle doğrudan bir insan ajanı veya fail içermeyen—devletler ve toplumlar üzerinde yaygın baskılar yaratacak ve felaket niteliğinde şoklar doğurabilecektir. Hâlihazırda devam eden COVID-19 pandemisi, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana en önemli, tekil küresel kesinti olmuştur ve sağlık, ekonomi, siyaset ve güvenlik alanlarında yıllarca sürececek yankılar bırakacaktır. İklim değişikliği ve çevresel tahribatın etkileri, yoksul ülkelerde gıda ve su güvensizliğini artırma, göçü hızlandırma, yeni sağlık sorunlarını tetikleme ve biyolojik çeşitlilik kayıplarına katkıda bulunma olasılığı taşımaktadır. Yeni teknolojiler daha hızlı ortaya çıkacak ve yayılacak, iş dünyasını, sanayileri, toplulukları, güç yapısını ve insan olmanın anlamını altüst edecektir. 2020 itibarıyla 270 milyondan fazla kişinin göç ettiği bir ülkede yaşadığı düşünülüğünde—2000 yılına kıyasla 100 milyon daha fazla—küresel göç baskısı devam edecektir ve bu durum, hem göçmen gönderen hem de alan ülkeler için akışı yönetmede zorluk yaratacaktır. Bu zorluklar, öngörülmesi zor yollarla kesişip zincirleme etkilere neden olabilir. Ulusal güvenlik, sadece ordulara ve silahlara karşı savunmayı değil, aynı zamanda bu paylaşılan küresel zorluklara karşı dayanıklılık göstermeyi ve uyum sağlamayı da gerektirecektir.

2. PARÇALANMA

İkinci olarak, bu ulusötesi zorlukları ele alma zorluğu, topluluklar, devletler ve uluslararası sistemde artan parçalanmayla daha da karmaşık hale gelmektedir. İronik bir şekilde, dünya iletişim teknolojisi, ticaret ve insanların hareketliliği aracılığıyla daha fazla bağlantılı hale geldikçe, bu bağlantı insanların ve ülkelerin bölünmesine ve parçalanmasına neden olmuştur. Aşırı bağlantılı bilgi ortamı, artan kentleşme ve birbirine bağımlı ekonomiler, günlük yaşamın çoğu yönünün—finans, sağlık ve konut dahil olmak üzere—her geçen gün daha fazla bağlantılı hale geleceği anlamına gelmektedir. 2018'de 10 milyar cihazı kapsayan Nesnelerin İnterneti'nin 2025 yılına kadar 64 milyara, 2040'a kadar ise muhtemelen trilyonlara ulaşması bekleniyor ve bunların hepsi gerçek zamanlı olarak izlenebilecek. Bu bağlantı, yeni verimlilikler, kolaylıklar ve yaşam standartlarında ilerlemeler sağlarken, aynı zamanda her seviyede gerilimleri yaratacak ve daha da artıracaktır—toplumların temel değerler ve hedefler konusunda bölünmesinden, rejimlerin dijital baskı yoluyla nüfusu kontrol etmesine kadar. Bu bağlantılar derinleşip yayıldıkça, ulusal, kültürel veya siyasi tercihler doğrultusunda giderek daha fazla parçalanma olasılığı taşıyacaklardır. Ayrıca, insanlar muhtemelen benzer görüşleri paylaşan kişilerin oluşturduğu bilgi balonlarına yönelecek, bu da inançları ve gerçeklik algısını pekiştirecektir. Bu sırada, küreselleşmenin devam etmesi muhtemeldir, ancak ekonomik ve üretim ağları kaydıka ve çeşitlendikçe dönüşecektir. Tüm bu güçler, birbirine ayrılmaz şekilde bağlı ancak farklı yönlerde parçalanmış bir dünyayı işaret etmektedir.

3. DENGESİZLİK

Ulusötesi zorlukların ölçeği ve parçalanmanın ortaya çıkan etkileri, mevcut sistemlerin ve yapıların kapasitesini aşmaktadır ve bu, üçüncü tema olan ****dengesizliği**** vurgulamaktadır. Zorluklar ve ihtiyaçlarla bunları ele alacak sistemler ve organizasyonlar arasında her düzeyde artan bir uyumsuzluk bulunmaktadır. Uluslararası sistem—kuruluşlar, ittifaklar, kurallar ve normlar dahil—nüfusların karşı karşıya kaldığı birleşen küresel zorlukları ele almak için yeterince donatılmamıştır.

COVID-19 pandemisi, sağlık krizlerinde uluslararası koordinasyonun zayıflıklarını ve mevcut kurumlar ile finansman seviyeleri ile gelecekteki sağlık zorlukları arasındaki uyumsuzluğu çarpıcı bir şekilde ortaya koymuştur. Devletler ve toplumlar içinde, insanların talepleri ile hükümetlerin ve şirketlerin bunları karşılayabilme yeteneği arasında sürekli ve büyüyen bir boşluk olma ihtimali yüksektir. Beyrut tan Bogota ya, Brüksel e kadar insanlar giderek artan bir şekilde hükümetlerin çeşitli ihtiyaçları, gündemleri ve beklentileri karşılayamadığını ifade etmek için sokaklara çıkmaktadır. Bu dengesizliklerin bir sonucu olarak, eski düzenler—kurumlardan normlara, yönetim biçimlerine kadar—gerilmekte ve bazı durumlarda aşınmaktadır. Her düzeydeki aktörler, medeniyetin nasıl yapılandırılacağı konusunda yeni modeller üzerinde anlaşmaya çalışmaktadır, ancak bu konuda zorlanmaktadırlar.

4. ÇATIŞMA

Daha büyük bir dengesizliğin önemli bir sonucu, topluluklar, devletler ve uluslararası topluluk içinde artan çatışmadır. Bu, toplumlarda, devletlerde ve uluslararası düzeyde artan gerilimleri, bölünmeleri ve rekabeti kapsamaktadır. Pek çok toplum, kimlik aidiyetlerine göre giderek daha fazla bölünmekte ve daha büyük bir parçalanma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Devletler, artan halk taleplerini

karşılama zorlandıkça, toplumlar ile hükümetler arasındaki ilişkiler sürekli bir gerilim altında olacaktır. Sonuç olarak, devlet içindeki siyaset daha değişken ve tartışmalı hale gelecek ve hiçbir bölge, ideoloji veya yönetim sistemi bu çatışmalara karşı bağımsız görünmemekte ya da çözümler sunmamaktadır. Uluslararası düzeyde, jeopolitik ortam daha rekabetçi hale gelecektir—bu rekabet, Çin'in ABD'ye ve Batı'nın öncülük ettiği uluslararası sisteme meydan okumasıyla şekillenecektir. Büyük güçler, yeni kurallar belirlemek ve bu kuralları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için rekabet ediyor. Bu çatışma, bilgi ve medya alanlarından ticaret ve teknolojik yeniliklere kadar çeşitli alanlarda kendini göstermektedir.

5. UYUM

Son olarak, uyum sağlamak, bu dünyadaki tüm aktörler için hem bir zorunluluk hem de avantaj kaynağı olacaktır. Örneğin, iklim değişikliği, hemen hemen tüm devletleri ve toplumları daha sıcak bir gezegene uyum sağlamaya zorlayacaktır. Bazı önlemler, mangrov ormanlarını restore etmek veya yağmur suyu depolamayı artırmak gibi ucuz ve basitken, diğerleri devasa deniz duvarları inşa etmek ve büyük nüfusları yeniden yerleştirmeyi planlamak kadar karmaşık olabilir. Demografik değişimler de geniş çapta uyum gerektirecektir. Çin, Japonya, Güney Kore ve Avrupa gibi yaşlı nüfuslara sahip ülkeler, otomasyon ve artan göç gibi uyum stratejileri olmaksızın ekonomik büyümede kısıtlamalarla karşı karşıya kalacaktır.

Teknoloji, uyum yoluyla avantaj elde etmenin önemli bir yolu olacaktır. Örneğin, yapay zeka (AI) ile üretkenlik artışını kullanabilen ülkeler, ekonomik fırsatlarını genişleterek hükümetlerin daha fazla hizmet sunmasına, ulusal borçları azaltmasına, yaşlanan nüfusun bazı maliyetlerini finanse etmesine ve bazı gelişmekte olan ülkelerin orta gelir tuzağından kaçınmasına olanak tanıyabilir. Ancak, yapay zeka gibi teknolojilerin faydaları hem devletler içinde hem de devletler arasında eşitsiz bir şekilde dağılacaktır ve genel olarak, uyum sağlama süreci eşitsizlikleri ortaya çıkaracak ve daha da artıracaktır. En etkili devletler muhtemelen, uyum konusunda toplumsal uzlaşma ve güven oluşturabilen, kolektif eyleme yönlendiren ve devlet kapasitesini tamamlayacak şekilde devlet dışı aktörlerin uzmanlıklarını, yeteneklerini ve ilişkilerini harekete geçirebilenler olacaktır.

Bu *Global Trends* raporunun bu edisyonu, geleceğe dair analizini birkaç aşamada yapmaktadır.

İlk olarak, demografi, çevre, ekonomi ve teknoloji gibi gelecekteki dünyamızın şeklini belirleyen yapısal güçler incelenmektedir.

İkinci olarak, bu yapısal güçlerin ve diğer faktörlerin—insan tepkileriyle birleştiğinde—toplumlar, devletler ve uluslararası sistemde ortaya çıkan dinamikleri nasıl etkilediği analiz edilmektedir.

Üçüncü olarak, 2040 yılı için beş olası senaryo öngörülmektedir.

Daha önce tartışılan temel temalar, bu bölümlerin tümünde yer almaktadır.

- **Yapısal Güçler**

Demografi ve İnsani Gelişme

Dünya genelinde yavaşlayan nüfus artışı ve yükselen ortanca yaş, bazı gelişmekte olan ekonomilere yardımcı olacak, ancak hızla yaşlanan ve küçülen nüfuslar, birçok gelişmiş ekonomi üzerinde olumsuz etki yaratacaktır. Eğitim, sağlık ve yoksulluğun azaltılmasında on yıllardır kaydedilen ilerlemeleri sürdürmek ya da üzerine inşa etmek zor olacaktır. Göç baskısının ise muhtemelen artması beklenmektedir.

Çevre

İklim değişikliği, insan ve ulusal güvenlik üzerindeki riskleri giderek artıracak ve devletleri zor seçimler yapmaya ve fedakarlıklarda bulunmaya zorlayacaktır. Bu yükler eşit olmayan bir şekilde dağıtılacak, rekabeti artıracak, istikrarsızlığa katkıda bulunacak, askeri hazırlığı zorlayacak ve siyasi hareketleri teşvik edecektir.

Ekonomi

Yükselen ulusal borç, daha karmaşık ve parçalı bir ticaret ortamı, hizmet ticaretinin küresel yayılması, yeni istihdam kesintileri ve güçlü firmaların sürekli yükselişi gibi birkaç küresel ekonomik eğilim, devletler içindeki ve arasındaki koşulları şekillendirmektedir. Özellikle büyük platform ve e-ticaret şirketlerinin daha fazla planlama ve düzenleme gerektiren çağrılarını artacaktır.

Teknoloji

Teknolojik gelişmelerin hızı ve kapsamı artacak, insan deneyimlerini ve yeteneklerini dönüştürürken, tüm aktörler için yeni gerilimler ve kesintiler yaratacaktır. Teknoloji üstünlüğünün temel unsurları için küresel rekabet artacaktır. Yeni teknolojiler ve uygulamalar, hızlı benimsemeyi mümkün kılacaktır.

- **Oluşan Dinamikler**

Toplumsal

Birçok toplum, yıkıcı ekonomik, teknolojik ve demografik eğilimlerle başa çıkmaya çalışırken giderek daha karamsar ve güvensiz hale gelmektedir. Yeni belirgin kimlikler, yeniden canlanan yerleşik sadakatler ve bilgi balonları, topluluklar ve devletler içinde çatlaklar ortaya çıkararak sivil milliyetçiliği zayıflatmakta ve dalgalanmayı artırmaktadır. Nüfuslar daha fazla bilgiye sahip olmakta ve taleplerini ifade etme yetenekleri artmaktadır.

Devlet

Hükümetler, ekonomik kısıtlamalar, demografik, çevresel ve diğer zorlukların birleşimi ile daha güçlü hale gelen nüfuslardan artan baskılarla karşılaşacaklardır. Kamu talepleri ile hükümetlerin sunabileceği hizmetler arasındaki büyüyen boşluk, gerilimleri artıracak, siyasi dalgalanmayı yükseltecek ve demokrasiyi tehdit edecektir. Bu uyumsuzluk, ayrıca yeni veya değişen yönetim kaynakları ve modellerini teşvik edebilir.

Uluslararası

Uluslararası sistemdeki güç, daha geniş bir kaynak setini içerecek şekilde evrilecektir; ancak hiçbir tek devletin tüm bölgelerde veya alanlarda egemen konumda olması muhtemel değildir. ABD ve Çin,

küresel dinamikler üzerinde en büyük etkiye sahip olacak, diğer aktörler üzerinde daha keskin seçimler yapmaya zorlayacak, küresel normlar, kurallar ve kurumlar üzerinde daha fazla rekabet yaratacak ve devletler arası çatışma riskini artıracaktır.

- **2040 için Senaryolar**

Demokrasilerin Rönesansı

Dünya, ABD ve müttefikleri tarafından yönlendirilen açık demokrasilerin yeniden canlanma sürecindedir. ABD ve diğer demokratik toplumlardaki kamu-özel ortaklıkları tarafından desteklenen hızlı teknolojik ilerlemeler, küresel ekonomiyi dönüştürmekte, gelirleri artırmakta ve dünya genelinde milyonların yaşam kalitesini iyileştirmektedir. Buna karşılık, Çin ve Rusya'da artan toplumsal kontrol ve izleme yılları, yeniliği engellemiştir.

Dünya Sıpması

Uluslararası sistem, büyük ölçüde göz ardı edilen uluslararası kurallar ve kurumlar nedeniyle yönsüz, kaotik ve değişken bir haldedir. OECD ülkeleri, daha yavaş ekonomik büyüme, genişleyen toplumsal bölünmeler ve siyasi felçle boğuşmaktadır. Çin, Batı'nın yaşadığı sorunları fırsat bilerek uluslararası etkisini artırmaktadır. Birçok küresel sorun ise ele alınmamaktadır.

Rekabetçi Birliktelik

Amerika Birleşik Devletleri ve Çin, ekonomik büyümeyi önceliklendirmiş ve güçlü bir ticaret ilişkisini yeniden kurmuştur, ancak bu ekonomik bağımlılık, siyasi etki, yönetim modelleri, teknolojik üstünlük ve stratejik avantaj üzerindeki rekabetle birlikte var olmaktadır. Büyük bir savaş riski düşüken, uluslararası iş birliği ve teknolojik yenilik, küresel sorunları yönetilebilir hale getirmektedir.

Ayrı Silolar

Dünya, Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Avrupa Birliği, Rusya ve birkaç bölgesel güç etrafında şekillenen, farklı boyut ve güçteki ekonomik ve güvenlik bloklarına parçalanmıştır. Bu bloklar, kendi kendine yeterlilik, dayanıklılık ve savunmaya odaklanmaktadır. Bilgi akışları, ayrı siber egemen bölgelerde gerçekleşmekte, tedarik zincirleri yeniden yönlendirilmekte ve uluslararası ticaret kesintiye uğramaktadır. Savunmasız gelişmekte olan ülkeler ise bu durumun ortasında kalmaktadır.

Trajedi ve Mobilizasyon

Avrupa Birliği ve Çin'in, sivil toplum kuruluşları (NGO'lar) ve canlandırılmış çok taraflı kurumlarla birlikte çalışarak öncülük ettiği bir küresel koalisyon, iklim değişikliği, kaynak tüketimi ve yoksullukla başa çıkmayı amaçlayan kapsamlı değişiklikleri hayata geçirmektedir. Bu değişiklikler, iklim olayları ve çevresel bozulma nedeniyle meydana gelen küresel gıda felaketinin ardından gerçekleştirilmektedir. Zengin ülkeler, daha yoksul ülkelere krizi yönetmelerinde yardım etmekte ve ardından geniş yardım

programları ve gelişmiş enerji teknolojilerinin transferleri aracılığıyla düşük karbonlu ekonomilere geçiş yapmaktadır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

YAPISAL GÜÇLERİN PARAMETRELERİ BELİRLEMESİ

Demografi ve insan gelişimi, çevre, ekonomi ve teknoloji alanlarındaki eğilimler, gelecekteki dünyamızın temellerini atmakta ve sınırlarını oluşturmaktadır. Bu alanlardan bazılarında, iklimdeki değişimler, insanları kentsel alanlarda yoğunlaşması ve yeni teknolojilerin ortaya çıkması gibi eğilimler daha da yoğun hale gelmektedir. Diğer alanlardaki eğilimler ise daha belirsizdir; insan gelişimi ve ekonomik büyümedeki kazanımlar muhtemelen yavaşlayacak ve bazı bölgelerde tersine dönebilir, ancak bir dizi faktör bu seyrin değişmesine neden olabilir. Bu eğilimlerin birleşimi, yenilik için fırsatlar sunacak, ancak bazı topluluklar ve devletlerin başa çıkmakta ve uyum sağlamakta zorluk çekmesine de yol açacaktır. Yeni ve gelişmiş teknolojiler gibi görünür ilerlemeler bile, birçok insanın yaşamını ve geçim kaynağını olumsuz etkileyerek güvensizlik hissetmelerine ve adaptasyon zorunluluğuna neden olacaktır.

Önümüzdeki 20 yıl içinde en kesin eğilimler, küresel nüfus artışının yavaşlaması ve dünyanın hızla yaşlanmasıyla birlikte büyük demografik değişimlerin yaşanması olacaktır. Avrupa ve Doğu Asya'daki bazı gelişmiş ve yükselen ekonomiler, daha hızlı yaşlanacak ve daralan nüfuslarla karşılaşacak, bu da ekonomik büyüme üzerinde olumsuz bir etki yaratacaktır. Bunun tersine, Latin Amerika, Güney Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki bazı gelişmekte olan ülkeler, daha büyük bir çalışma çağındaki nüfustan faydalanmakta ve altyapı ve becerilerdeki iyileştirmelerle birlikte demografik bir temettü fırsatı sunmaktadır. Son birkaç on yılda sağlık, eğitim ve hanehalkı refahı gibi insan gelişimi, her bölgede tarihi iyileşmeler göstermiştir. Ancak birçok ülke, bu başarıları sürdürmekte ve geliştirmekte zorluk çekecektir. Geçmişteki iyileşmeler sağlık, eğitim ve yoksulluk azaltma gibi temel konulara odaklanmışken, gelişmenin bir sonraki aşamaları daha zorlayıcıdır ve COVID-19 pandemisi, potansiyel olarak daha yavaş küresel ekonomik büyüme, yaşlanan nüfuslar ve çatışma ve iklim değişikliğinin etkileri gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Bu faktörler, 21. yüzyıl ekonomisinde büyüyen kentsel orta sınıflarının verimliliğini artırmak için gerekli eğitim ve altyapıyı sağlamaya çalışan hükümetleri zorlayacaktır. Bazı ülkeler bu zorlukların üstesinden gelirken, diğerleri yetersiz kalacak ve önümüzdeki iki on yıl boyunca küresel demografik eğilimlerdeki değişimler, ülkeler içinde ve arasında ekonomik fırsatlarda eşitsizlikleri artıracak ve göç üzerine daha fazla baskı ve anlaşmazlık yaratacaktır.

Çevrede, iklim değişikliğinin fiziksel etkilerinin önümüzdeki iki on yılda, özellikle de 2030'larda yoğunlaşması muhtemeldir. Daha aşırı fırtınalar, kuraklıklar ve seller; eriyen buzullar ve buzullar; ve yükselen deniz seviyeleri, artan sıcaklıklara eşlik edecektir. Etkiler, özellikle gelişmekte olan dünya ve daha yoksul bölgeler üzerinde orantısız bir şekilde hissedilecek ve çevresel bozulmayla kesişerek yeni kırılmalıklar yaratacak ve ekonomik refah, gıda, su, sağlık ve enerji güvenliği açısından mevcut riskleri artıracaktır. Hükümetler, topluluklar ve özel sektör mevcut tehditlerle başa çıkmak için uyum sağlama ve dayanıklılık önlemlerini genişletmeyi hedefleyecektir; ancak bu önlemlerin eşit şekilde dağıtılması pek olası değildir, bu da bazı nüfusların geride kalmasına neden olacaktır. Net sıfır sera gazı emisyonuna nasıl ve ne kadar hızlı ulaşılabileceği konusundaki tartışmalar artacaktır.

Önümüzdeki iki on yıl boyunca, artan ulusal borç, daha karmaşık ve parçalı ticaret ortamı, ticaretteki kaymalar ve yeni istihdam kesintileri gibi çeşitli küresel ekonomik eğilimler, devletler içindeki ve devletler arasındaki koşulları şekillendirebilir. Birçok hükümet, daha büyük borç yükleri, çeşitli ticaret kuralları ve etki sağlama kapasitesine sahip geniş bir devlet ve kurumsal aktör yelpazesi ile navigasyon yaparken daha az esneklik bulabilir. Çevrimiçi pazarlar sağlayan büyük platform şirketleri, ticaretin küreselleşmesini sürdürmeye ve daha küçük firmaların büyümesine ve uluslararası pazarlara erişim kazanmalarına yardımcı olabilir. Bu güçlü firmalar, siyasi ve sosyal alanlarda etki sağlama çabaları içinde olacaklardır ve bu çabalar, hükümetlerin yeni kısıtlamalar getirmesine yol açabilir. Asya ekonomileri, en azından 2030 a kadar on yıllar süren büyümeyi sürdürmeye devam ediyor gibi görünmektedir, ancak potansiyel olarak daha yavaş bir hızda. Mevcut gelişmiş ekonomilerin, ABD ve Avrupa dahil, kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılasına (GSYİH) veya ekonomik etkisine ulaşmaları pek mümkün görünmemektedir. Verimlilik artışı, önemli bir değişken olmaya devam etmektedir; büyüme oranındaki bir artış, birçok ekonomik, insan gelişimi ve diğer zorlukları hafifletebilir.

Teknoloji, iklim değişikliği ve hastalık gibi sorunları hafifletme potansiyeli sunarken, iş kaybı gibi yeni zorluklar yaratacaktır. Teknolojiler, dünya genelinde her zamankinden daha hızlı bir şekilde icat edilmekte, kullanılmakta, yayılmakta ve sonra terk edilmektedir ve yeni yenilik merkezleri ortaya çıkmaktadır. Önümüzdeki iki on yıl boyunca, teknolojik gelişmelerin hızı ve kapsamı muhtemelen daha da artacak ve çeşitli insan deneyimlerini ve yeteneklerini dönüştürürken, aynı zamanda toplumlar, endüstriler ve devletler içinde ve arasında yeni gerginlikler ve kesintiler yaratacaktır. Devlet ve devlet dışı rakipler, bilim ve teknolojiye liderlik ve üstünlük için mücadele edeceklerdir ve bu, ekonomik, askeri ve toplumsal güvenlik açısından potansiyel olarak zincirleme riskler ve sonuçlar doğuracaktır.

Ortaya

Çıkan

Dinamikler

Bu yapısal güçler, diğer faktörlerle birlikte, toplumlar, devletler ve uluslararası sistem düzeylerinde kesişecek ve etkileşime girecek, bu da topluluklar, kurumlar, şirketler ve hükümetler için fırsatlar ve zorluklar yaratacaktır. Bu etkileşimlerin, Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana görülenlerden daha büyük bir rekabet doğurması muhtemeldir; bu da farklı ideolojileri ve toplumu organize etmenin ve ortaya çıkan zorluklarla başa çıkmanın en etkili yolu üzerine karşıt görüşleri yansıtmaktadır.

Toplumlar içinde, ekonomik, kültürel ve politik konularda artan bir parçalanma ve rekabet gözlemlenmektedir. Refah ve insan gelişiminin diğer yönlerindeki istikrarlı kazançların on yıllar boyunca her bölgede yaşamları iyileştirdiği ve insanların daha iyi bir gelecek için beklentilerini yükselttiği bir gerçektir. Bu eğilimler düzlenirken ve hızlı sosyal ve teknolojik değişimlerle birleşirken, küresel nüfusun büyük kesimleri, ihtiyaçlarını karşılamakta isteksiz veya yetersiz gördükleri kurumlar ve hükümete karşı temkinli hale gelmektedir. İnsanlar, etnik, dini ve kültürel kimlikler ile çevrecilik gibi ilgi ve nedenler etrafında gruplar oluşturarak topluluk ve güvenlik arayışında benzer görüşlere sahip tanıdık gruplara yönelmektedir.

Yeni ortaya çıkan ve çeşitli kimlik bağlılıkları ile daha izole bir bilgi ortamının birleşimi, devletler içindeki fay hatlarını açığa çıkararak ve kötüleştirerek, sivil milliyetçiliği zayıflatmakta ve istikrarsızlığı artırmaktadır.

Devlet düzeyinde, her bölgedeki toplumlar ile hükümetleri arasındaki ilişkiler, kamuoyunun ihtiyaçları ve beklentileri ile hükümetlerin sunabileceği ve gerçekleştirebileceği arasında artan uyumsuzluk

nedeniyle sürekli gerilim ve sıkıntılara maruz kalacaktır. Her bölgede nüfus, tercih ettikleri sosyal ve siyasi hedefler için harekete geçmek ve hükümetlerinden çözümler bulmalarını talep etmek için giderek daha fazla araç, kapasite ve teşvikle donatılmaktadır. Nüfuslar giderek güçlenirken ve daha fazla talepte bulunurken, hükümetler yeni zorluktan ve daha sınırlı kaynaklardan dolayı daha büyük baskı altına girmektedir. Bu genişleyen boşluk, daha fazla siyasi istikrarsızlık, demokrasinin aşınması ve alternatif yönetim sağlayıcılarının genişleyen rollerini beraberinde getirebilir. Zamanla, bu dinamikler insanların yönetim biçimlerinde daha önemli değişikliklere kapı açabilir.

Uluslararası sistemde, hiçbir devlet tüm bölgelerde veya alanlarda hâkim olma pozisyonunda olmayacak ve daha geniş bir aktör yelpazesi, uluslararası sistemi şekillendirmek ve daha dar hedefler elde etmek için rekabet edecektir. Askeri güç, demografi, ekonomik büyüme, çevresel koşullar ve teknoloji gibi faktörlerdeki hızlanan değişimler ile yönetim modelleri üzerindeki sertleşen bölünmeler, Çin ile ABD liderliğindeki Batılı koalisyon arasında rekabeti daha da artırma olasılığını taşımaktadır. Rakip güçler, küresel normları, kuralları ve kurumları şekillendirmek için yarışırken, bölgesel güçler ve devlet dışı aktörler, büyük güçler tarafından göz ardı edilen konularda daha fazla etki sağlama ve liderlik etme potansiyeline sahip olabilir. Bu oldukça çeşitli etkileşimler, daha fazla çatışma eğilimli ve istikrarsız bir jeopolitik ortam yaratma, küresel çok taraflılığı zayıflatma ve transnasyonal zorluklar ile bunları ele almak için kurumsal düzenlemeler arasındaki uyumsuzluğu artırma olasılığını taşımaktadır.

2040 için Alternatif Senaryolar

Bu temel etkenlere ve ortaya çıkan dinamiklere insan tepkileri, önümüzdeki iki on yıl boyunca dünyanın nasıl evrileceğini belirleyecektir. Gelecek hakkındaki birçok belirsizlik arasında, belirli bölgeler ve ülkeler içindeki koşullar ile halkların ve liderlerin alacağı politikaların global ortamı nasıl şekillendireceğine dair üç ana soru üzerinde durduk. Bu sorulardan yola çıkarak, 2040 yılı için alternatif dünyalar üzerinde beş senaryo oluşturduk.

- Karşıdan gelen küresel zorluklar ne kadar şiddetli?

- Devletler ve devlet dışı aktörler, dünya ile nasıl etkileşime geçiyorlar, bu etkileşimin odak noktası ve türü nedir?

- Son olarak, devletler gelecekte neye öncelik veriyor?

“Demokrasilerin Yeniden Doğuşu” senaryosunda, dünya, Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri tarafından yönetilen açık demokrasilerin yeniden canlanma sürecindedir. Amerika Birleşik Devletleri ve diğer demokratik toplumlarda kamu-özel ortaklıkları tarafından desteklenen hızlı teknolojik ilerlemeler, küresel ekonomiyi dönüştürmekte, gelirleri artırmakta ve dünya genelindeki milyonların yaşam kalitesini iyileştirmektedir. Ekonomik büyüme ve teknolojik başarıların yükselen dalgası, küresel zorluklara yanıt verme, toplumsal bölünmeleri hafifletme ve demokratik kurumlara olan kamu güvenini yenileme imkânı sunmaktadır. Bunun aksine, Çin ve Rusya'daki artan toplumsal kontroller ve izleme yılları, önde gelen bilim insanları ve girişimcilerin Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da sığınma arayışında bulunmasıyla yeniliği engellemiştir.

Savrulmuş bir Dünyada

Uluslararası sistem, uluslararası kurallar ve kurumların Çin gibi büyük güçler, bölgesel oyuncular ve devlet dışı aktörler tarafından büyük ölçüde göz ardı edilmesi nedeniyle yönsüz, kaotik ve istikrarsız bir haldedir. Ekonomik işbirliği ve Gelişme Örgütü (OECD) ülkeleri, daha yavaş ekonomik büyüme, genişleyen toplumsal bölünmeler ve siyasi felç ile başa çıkmakta zorlanmaktadır. Çin, Batı'nın sorunlarından yararlanarak uluslararası etkisini artırmaya çalışmakta, özellikle Asya'da etkisini genişletmektedir; ancak Pekin, küresel liderliği üstlenmek için istek ve askeri güce sahip değildir, bu da iklim değişikliği ve gelişmekte olan ülkelerdeki istikrarsızlık gibi birçok küresel sorunun büyük ölçüde göz ardı edilmesine neden olmaktadır.

“Rekabetçi Birliktelik” senaryosunda, Amerika Birleşik Devletleri ve Çin ekonomik büyümeyi önceliklendirmiş ve güçlü bir ticaret ilişkisi kurmuştur; ancak bu ekonomik karşılıklı bağımlılık, siyasi etki, yönetim modelleri, teknolojik üstünlük ve stratejik avantaj üzerindeki rekabetle birlikte var olmaktadır. Büyük savaş riski düşüktür ve uluslararası işbirliği ile teknolojik yenilik, gelişmiş ekonomiler için küresel sorunları kısa vadede yönetilebilir hale getirmektedir; ancak uzun vadeli iklim zorlukları devam etmektedir.

“Ayrı Silolar” senaryosunda, dünya, Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Avrupa Birliği (AB), Rusya ve birkaç bölgesel güç merkezli olmak üzere çeşitli boyut ve güçte ekonomik ve güvenlik bloklarına parçalanmıştır; bu bloklar, kendine yeterlilik, dayanıklılık ve savunmaya odaklanmaktadır. Bilgi, ayrı siber egemen bölgeler içinde akmakta, tedarik zincirleri yeniden şekillenmekte ve uluslararası ticaret kesintiye uğramaktadır. Savunmasız gelişmekte olan ülkeler ortada kalmış ve bazıları başarısız devlet olma eşiğine gelmiştir. Küresel sorunlar, özellikle iklim değişikliği, sınırlı bir şekilde ele alınmakta, belki de hiç ele alınmamaktadır.

“Trajedi ve Mobilizasyon” senaryosunda, AB ve Çin'in sivil toplum kuruluşları ve yeniden canlandırılan çok taraflı kurumlarla işbirliği içinde liderlik ettiği küresel bir koalisyon, iklim değişikliği, kaynak tükenmesi ve yoksulluk ile başa çıkmak amacıyla, iklim olayları ve çevresel bozulma nedeniyle meydana gelen küresel bir gıda felaketinin ardından kapsamlı değişiklikler uygulamaktadır. Daha zengin ülkeler, daha yoksul ülkelere krizi yönetmelerine yardımcı olmakta ve ardından geniş yardım programları ve ileri enerji teknolojilerinin transferi ile düşük karbonlu ekonomilere geçiş yapmalarını sağlamaktadır; bu da küresel zorlukların sınırları nasıl hızla aşabildiğini kabul etmektedir.

Çeviren: Beyza BEYENAL

(ABD Ulusal İstihbarat Konseyi Raporu)